

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลยชื่อเรื่อง

Guideline for Product Development for Innovation Thai Silk
community enterprises in Pha Khao District, Loei Province

สุทธิพร ชมภูทอง¹

E-mail: Suttipron191928@gmail.com

โทรศัพท์: 06-1050-5819

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลยเป็นการรวมตัวของกลุ่มผู้เลี้ยงหม่อนไหมในชุมชน อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย เพื่อสร้างความมั่นคงของกลุ่มและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงหม่อนไหม โดยมีการเลี้ยงหม่อนไหมในครัวเรือนรวมถึงการแปรรูปผลิตจากหม่อนไหม คือ ผ้าไหม รังไหมสด สบู่จากใยไหมและรังไหมขัดหน้า เป็นต้น ซึ่งมาจากนวัตกรรมภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย โดยมีนายศิริฯ วงศ์นิคม เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อเลี้ยงไหมช่วยลดต้นทุนในการผลิต และจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์หรือเพจ Facebook กลุ่มวิสาหกิจนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย ในการจัดจำหน่ายสินค้าแปรรูปจากผลผลิตหม่อนไหมจำเป็นต้องในบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและดึงดูดผู้บริโภคถือเป็นหลักสำคัญในการจัดจำหน่ายออนไลน์เนื่องจากมีกลุ่มผู้ผลิตที่หลากหลาย เพื่อเป็นการส่งเสริมผลิตภัณฑ์และยกระดับเศรษฐกิจในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหมจึงหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในกลุ่มวิสาหกิจฯ เพื่อส่งเสริมการตลาดและรายได้ในชุมชน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย

Abstract

The Research of this study were Guideline for product development for innovation thai silk community enterprises in Pha Khao district, Loei Province, This group is participation of people in the community. To generate income for people in the community. for innovation thai silk community enterprises in Pha Khao district, that have the cooperation of villagers To generate income for people in the community to have an increased quality of life that is unemployed or to find hobbies, For general people and generate income for sericulture groups, sericulture groups have been compiled in the database that has been processed. Mulberry is silk, fresh cocoons, soap made from silk fibers, and cocoons of facial scrubs, etc, from an internal survey of the community group. And Mr. Siwat Wongnikhom as the chairman of the community enterprise group Sericulture is planted to raise silkworms to reduce production costs. And sold through online channels or Facebook pages, the Mulberry Silk Innovation Enterprise Group, Pha Khao District, Loei Province. In distributing processed products from sericulture products, it needs to be in beautiful packaging that attracts consumers, which is an important principle in distribution. online because there is a wide range of manufacturers To promote products and raise the economy in the community. The silkworm innovation community enterprise group therefore finds ways to develop products in the enterprise group. To promote marketing and income in the community.

Keywords: Guideline for Product Development for Innovation

¹ สุทธิพร ชมภูทอง หลักสูตร ศิลปะศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ความเป็นมาของปัญหา

ความไม่เท่าเทียมกันของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจากการดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อันเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มตัวเลขการเติบโตตามดัชนีชี้วัดต่าง ๆ เป็นสาเหตุสำคัญในการสร้างความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่าง ชุมชนเมืองกับชนบทอันนำไปสู่ปัญหาต่างๆมากมายซึ่งเกี่ยวพันกันเป็นลูกโซ่ นับตั้งแต่ปัญหาทางการเมือง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมคุณภาพชีวิต การศึกษา ฯลฯ (สถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชน(องค์การมหาชน), 2559: 6) อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ด้านรายได้เมื่อเปรียบเทียบกับกันระหว่างกลุ่มครัวเรือนและระหว่างชนบทกับเมืองซึ่งมีช่องว่างกันมากขึ้น และยังทำให้บริการพื้นฐานต่าง ๆ ในสังคมไม่เพียงพอในการรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เสื่อมโทรมลงไปมาก อีกทั้งยังส่งผลทำให้ปัญหาทางสังคมได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556: 9-14) ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขาดความสมดุลในทุกมิติ นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 9 ได้เริ่มประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2545 ด้วยการเปลี่ยนจุดมุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นหลัก โดยการพัฒนามิติดังนี้เกี่ยวข้องกับมนุษย์อย่างมีระบบ ด้วยวิธีการบูรณาการ โดยขององค์รวมและสร้างความสมดุล (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556: 8) จนปัจจุบันนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างยิ่ง ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกลไกขับเคลื่อนความมั่งคั่งของประเทศทั้งสามกลไก โดยเฉพาะกลไกที่ 2 กลไกการขับเคลื่อนด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมที่ ครอบคลุมการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมเพื่อเป้าหมายในการกระจายรายได้ การสร้างโอกาสและความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียมในสังคม โดยประกอบด้วย การสร้างคลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัด การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อ สังคม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการธุรกิจ การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้มแข็งและ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก (กระทรวงอุตสาหกรรม(ประเทศไทย), 2559: 11-12) โดยการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของเศรษฐกิจระดับ ชุมชนอันจะเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยให้ความเหลื่อมล้ำต่าง ๆ ลดช่องว่างลงได้ทั้งนี้ได้มีการกล่าวถึงระบบเศรษฐกิจฐานรากซึ่งหมายถึง ระบบ เศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นที่สามารถพึ่งตนเองภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรมและ เป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ระบบเศรษฐกิจฐานรากหรือเศรษฐกิจชุมชน เป็นระบบเศรษฐกิจแนวราบที่ส่งผลและสร้าง ความสัมพันธ์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างผู้คนในชุมชนท้องถิ่น มิได้เป็นเศรษฐกิจในแนวตั้ง (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2559: 19) ซึ่งจะเป็เครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาการขาดความสมดุลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป หากพิจารณาความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์การค้ำเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนจะพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้ถูกระบุให้ เป็นส่วนหนึ่งของแผนหลักของประเทศเกือบทุกแผน

อาทิ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีในยุทธศาสตร์ข้อที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ข้อที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและยุทธศาสตร์ข้อที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ ในการที่จะเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาค และมีการ กระจายรายได้ที่เป็นธรรมโดยมีแผนบูรณาการให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ประกอบการชุมชนสามารถสร้างมูลค่า ทางเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่า 120,000 ล้านบาทด้วยความสามารถในการที่จะเข้าถึงแหล่งทุนได้เพิ่มขึ้น (กระทรวงพาณิชย์(ประเทศไทย), 2561)

การยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ตามที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) (2561) ได้ให้คำนิยามไว้ หมายถึง การสร้างงาน สร้างโอกาส สร้างรายได้เศรษฐกิจฐานราก ดึงธุรกิจรายใหญ่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่น ตามแนวทางประชารัฐ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของโรงงาน การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและ SME: เพื่อรองรับการ

ท่องเที่ยวชุมชน (หมู่บ้าน CIV) การป็นนักธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไทย บ่มเพาะเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรแปรรูป (SMEs เกษตร) เป็นต้น ซึ่งหากพิจารณาถึงเป้าหมายและแนวทางตามยุทธศาสตร์การค้าเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและชุมชน พบว่าเป้าหมายทั้งสี่ในการสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจฐานรากคือ การเพิ่มมูลค่าให้สินค้าชุมชน การเพิ่มยอดการค้าการส่งออกของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด การพัฒนาระบบการค้าและการขนส่งให้ทั่วถึงในทุกหมู่บ้านและการมีเครือข่ายผู้บริโภคเพื่อสังคม อีกทั้งยังได้กำหนดแนวทางทั้งสี่ในการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายอันประกอบด้วย (1) การยกระดับการสร้างสรรค์ เพิ่มมูลค่า สร้างความแตกต่างของธุรกิจการระดับชุมชน (2) การขยายตลาดออกสู่สากลด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม (3) การขยายช่องทางโลจิสติกส์เพื่อการค้าออนไลน์ในชนบท (4) การเสริมสร้างบทบาทเชิงรุกของผู้บริโภคในภูมิภาค และ(5) การบริหารงานการค้าระดับท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม (กระทรวงพาณิชย์(ประเทศไทย), 2561) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการ

พัฒนา ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากโดยเฉพาะการเพิ่มมูลค่าสินค้าชุมชนหรือพัฒนาศักยภาพการผลิตถือเป็น กลยุทธ์สำคัญในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดช่องว่างการพัฒนาค้าเศรษฐกิจอันมีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาทางสังคมและปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำกายภาพต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ในพื้นที่จังหวัดเลยมีการรวมกลุ่มกันของชุมชนในการขายสินค้ารูปแบบกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประมาณ 100 (2565) กลุ่มที่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อขายสินค้าจากชุมชนมากมายหลากหลายอย่างล้วนมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน อาทิเช่น กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร กลุ่มเลี้ยงหม่อนไหมรวมถึงการแปรรูปผลผลิตในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจนวัตกรรมหม่อนไหมที่เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพและความสำคัญอย่างยิ่งที่ควรส่งเสริมสินค้าสู่การแข่งขันต่อตลาดโลกได้ จากการลงพื้นที่สำรวจ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอผาขาว จังหวัดเลย มีการรวมกลุ่มเลี้ยงหม่อนไหมเพื่อผลผลิตในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน และจำหน่ายตามร้านขาย ของฝากและเทศกาลประจำปีตามโอกาส ช่องทางการจัดจำหน่ายและการประชาสัมพันธ์ยังไม่ได้ทั่วถึงและทำ การตลาดเพื่อเป็นที่รู้จักเท่าที่ควร ในด้านของผลิตภัณฑ์ยังไม่มีการสร้างคุณค่าในผลิตภัณฑ์ให้เกิดมูลค่าเพิ่ม กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนมีความต้องการที่จะยกระดับผลิตภัณฑ์และต้องการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ซึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการต้องมีการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคจำเป็นต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มี มูลค่าเพิ่ม (Kasornbua,2018) และในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจำเป็นต้องตระหนักถึงคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ (Chemsripong and Petmee,2017) และจากงานวิจัยของ Naritsara(2020) ที่พบว่าการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ ชุมชนโดยยังคงอัตลักษณ์ตามท้องถิ่นและทำการประยุกต์ให้ร่วมสมัยกับปัจจุบันโดยพิจารณาจากปรากฏการณ์ของ ผู้บริโภคและภูมิปัญญาท้องถิ่นเดิมของชุมชน โดยมีแนวทางการเพิ่มมูลค่าสินค้าคือการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เดิม ด้วยการเพิ่มลวดลายให้มีเอกลักษณ์และการส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบประยุกต์ให้ทันสมัย และศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ซึ่งการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ควรใช้แนวคิดผู้บริโภคเป็นศูนย์กลาง ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้บริโภค (Chaliewsak et al,2019)

การส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนและเพิ่มความเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และรับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ให้มีอำนาจในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนนั้น ประเด็นที่สำคัญอย่าง มากในการประชาสัมพันธ์สินค้าส่งเสริมการตลาด การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายการเข้าถึง การประชาสัมพันธ์เป็น สิ่งสำคัญยิ่งในการจะช่วยเพิ่มส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจสู่ชุมชนอย่างมากขึ้นและยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Juruwan and Kositanon (2012) ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและปัจจัยสำคัญจากการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการซื้อ ผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคจากการสื่อสารการตลาดในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์พบว่า โดยภาพรวมของปัจจัยสำคัญของการสื่อสารการตลาดในรูปแบบของสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับผู้บริโภคมากที่สุด ด้านภาพลักษณ์ องค์กร และด้านการสื่อสารสองทาง ตามลำดับ ดังจะเห็นได้ว่าสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของ ผู้บริโภคแล้วสินค้าและผลิตภัณฑ์นั้นจะต้องประกอบด้วยภาพลักษณ์ที่ดี ไม่ว่าจะเป็นองค์กร ตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์ ที่ดีจะช่วยส่งเสริมการตลาดใจซื้อและเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้ และอีกประการหนึ่งการตลาดอิเล็กทรอนิกส์(Electronic Marketing) จะช่วยตอบสนองด้านการติดต่อสองทางระหว่างลูกค้าและผู้จำหน่ายเข้าถึงกันได้อย่างรวดเร็วทุกมุมโลก เพิ่มช่องทางรายได้และทันต่อการแข่งขันในตลาดโลกได้ ประกอบกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่าย ให้มีความแปลกใหม่ ทันสมัยพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภคตลอดเวลา (Prayalaw and Manmart,2015) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นการวิจัยเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าท้องถิ่นและการเพิ่ม ช่องทางการตลาดผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะช่วยให้การเพิ่มศักยภาพพัฒนาชุมชนและเพิ่มความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และรับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้นและจะเป็นสิ่งขับเคลื่อนให้กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนทอผ้าท้องถิ่นมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าอันจะสามารถสร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืนให้กับชุมชน และช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์ จัดจำหน่ายและเข้าถึงผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย การศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหมและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เป็นการสนทนากลุ่มจากสมาชิกและประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของกลุ่มรวมถึงช่องทางการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจฯ เพื่อให้ทราบข้อมูลถึงปัญหา ความต้องการ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย ดังกล่าว โดยทำการสัมภาษณ์แยกประเด็นดังนี้

3.1 ลักษณะของผลิตภัณฑ์เดิม

3.2 ผลิตภัณฑ์ในร้านยอดจำหน่ายสูงสุด

3.3 รูปแบบและผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการของตลาดและกลุ่ม ผู้บริโภคในปัจจุบัน

3.4 ลักษณะรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย การศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหมและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี แนวปฏิบัติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) กับสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแล้วทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาจากแหล่งข้อมูล เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในการสร้างเครื่องมือการวิจัยเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์หาข้อมูล

4.2 ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) ด้วยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย โดยดำเนินการดังนี้ ทำการลงภาคสนามและศึกษาข้อมูลเชิงลึกที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อนำเนื้อหาและข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์และหาสภาพการดำเนินงาน แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถาม สนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับ แนวทางการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าท้องถิ่น วิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การตีความหมาย (Interpretive Methodology)

ผลการวิจัย

4.1 สภาพการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย

ผลจากการศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย เป็นการรวมกันของกลุ่มผู้เลี้ยงหม่อนไหม ในชุมชน โดยมีการปลูกใบหม่อนเพื่อเลี้ยงตัวไหมถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา ไหมส่วนใหญ่ที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงเป็น ไหมพื้นเมือง (เหลืองโพธิ์) และไหมอุตสาหกรรม (ดอแก้ว) สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่เลี้ยงไหมพันธุ์พื้นเมือง โดยได้มีดำเนินงานตาม การกิจที่สำคัญการดำเนินงานตามศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เลย ดังต่อไปนี้

- 1) กิจกรรมอนุรักษ์และคุ้มครองหม่อนไหม
- 2) ผลิตพันธุ์หม่อนไหมและวัสดุย้อมสี
- 3) บริการวิชาการถ่ายทอดเทคโนโลยีและส่งเสริมการผลิตหม่อนไหม
- 4) ส่งเสริมเศรษฐกิจและการตลาดหม่อนไหม
- 5) กิจกรรมวิจัยและพัฒนาหม่อนไหม
- 6) ส่งเสริมการรับรู้สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 7) การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาด้านหม่อนไหม
- 8) Smart Farmer

ทั้งนี้ศูนย์ประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนและปลูกฝังให้ ชาวบ้านสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ ในท้องถิ่นชุมชน มาพัฒนาเป็นอาชีพเสริมที่สามารถเพิ่มรายได้ เช่น ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม เส้นสด รังไหมสด การแปรรูปใบหม่อนเป็น อาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์สบู่จากเส้นไหม ดักทอดอัดกระป๋องสุญญากาศ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหมมีเงินทุนเวียนภายใน กลุ่ม จำนวน 100,000 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์รังไหมสดและเส้นไหม มีการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกและชุมชน การ จำหน่ายผลิตภัณฑ์จะมีลูกค้ามารับซื้อในกลุ่ม ภายในหมู่บ้านและการจัดจำหน่ายออนไลน์ผ่านทางเพจ Facebook ซึ่งถือว่าผลิตภัณฑ์ จากรังไหมสด พัฒนาเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน และชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย

ผลจากการศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เลย ได้ส่งเสริมการปลูกหม่อนเพื่อเลี้ยงไหม และแปรรูปผลิตภัณฑ์ ณ โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตาม พระราชดำริ มีผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย ดังนี้

- 1) เส้นไหม
- 2) รังไหมสด

โดยมีการดำเนินการจัดจำหน่ายผ้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ประธานกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม พบว่า ช่องทางการจำหน่าย จำแนกดังนี้

- 1) จัดจำหน่ายที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย
- 2) จำหน่ายตามงานเทศกาลประจำปีจังหวัด งานกาชาดและออกบูธตามงานต่างๆ
- 3) จำหน่ายผ่านทางออนไลน์ที่เพจ Facebook กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรม หม่อนไหม อำเภอดงหลวง

จังหวัดเลย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย โดยการศึกษาพบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์หม่อนไหมที่ได้จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม ให้มีการสร้าง

มูลค่าเพิ่มของสินค้า โดยข้อมูลได้จากการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม มีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. การแปรรูปผลิตภัณฑ์รังไหมที่ได้จากการสาวไหม
2. การแปรรูปต่อยอดผลิตภัณฑ์จากสินค้าเดิมโดยทำการประยุกต์ให้ทันสมัยโดยกรอบของการพัฒนาโดยวิเคราะห์

กรอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า

- 1) รูปแบบทันสมัยและตอบสนองต่อผู้บริโภค
- 2) เพิ่มความเป็นเอกลักษณ์
- 3) เน้นความเรียบง่ายตามท้องถิ่นและชุมชนสามารถผลิตเองได้
- 4) ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย

จากกรอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการแปรรูปผลิตภัณฑ์ มีรูปแบบดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากรังไหมเป็นรังไหมขัดหน้า

ภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่จากเส้นไหม

ภาพที่ 3 แสดงรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากดักแด้เป็นดักแด้ทอดอัดกระป๋องสุญญากาศ

ภาพที่ 3 แสดงรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเส้นไหมเป็นเส้นเสียงเครื่องดนตรี

อภิปรายผล

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เลย ได้ส่งเสริมการปลูกหม่อนเพื่อเลี้ยงไหม และแปรรูปผลิตภัณฑ์ ณ โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ มีผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย ดังนี้ เส้นไหม รังไหมสด โดยมีการดำเนินการจัดจำหน่ายผ้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ประธานกลุ่มวิสาหกิจนวัตกรรมหม่อนไหม พบว่า ช่องทางการจำหน่ายจำแนกดังนี้ 1) จัดจำหน่ายที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย 2) จำหน่ายตามงานเทศกาลประจำจังหวัด งานกาชาดและออกบูธตามงานต่างๆ 3) จำหน่ายผ่านทางออนไลน์ที่เพจ Facebook กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัย กรณีการ สายเทพและพิชญา เพิ่มไทย (2560). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อการส่งออกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์ อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์เพื่อค้นหา แนวทางและรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์เพื่อให้ได้มาตรฐาน การส่งออก โดยทำการสำรวจ และสัมภาษณ์เชิงลึกได้แก่สมาชิกในกลุ่ม พนักงาน และลูกค้า วิธีการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบปัญหาที่มีความสำคัญ คือปัจจุบันมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อประดิษฐ์ ดอกไม้ส่วนมากเป็นดอกไม้ที่ทำมาจากกระดาษและมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อภายในหมู่บ้านเพื่อ นำไปขายต่อ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจะเน้นการที่ประดิษฐ์ดอกไม้เพื่อประดับพวงหรีด เชิงเทียน มีปริมาณ ผลผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับคำสั่งซื้อของลูกค้า อีกทั้งยังไม่มีรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็น รูปธรรม แนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่ม 1) ต้องมีการรวมกันเป็นเครือข่ายและจัดพบปะกัน เป็นระยะ อาทิ เป็นรายเดือนหรือไตรมาส 2) ต้องมีการกำหนดมาตรฐานสินค้าและการควบคุมระบบ การผลิตให้มีความสม่ำเสมอ และ 3) ต้องมีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของลูกค้า และเพื่อการส่งออก

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย โดยการศึกษาพบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์หม่อนไหมที่ได้จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม ให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า โดยข้อมูลได้จากการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม มีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนี้ 1. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหมที่ได้จากการสาวไหม 2. การแปรรูปต่อยอดผลิตภัณฑ์จากสินค้าเดิมโดยทำการประยุกต์ให้ทันสมัยโดยรอบของการพัฒนาโดยวิเคราะห์กรอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า 1) รูปแบบทันสมัยและตอบสนองต่อผู้บริโภค 2) เพิ่มความเป็นเอกลักษณ์ 3) เน้นความเรียบง่ายตามท้องถิ่นและชุมชนสามารถผลิตเองได้ 4) ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย ทั้งนี้สอดคล้องกับสุภัตถิ์ เปี่ยมสุวรรณกิจและสุทธิพร เปี่ยมสุวรรณกิจ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวตำบลนางแล อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างขีดความสามารถด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและถ่ายทอด เทคโนโลยี แก่ชุมชน 2) เพิ่มความหลากหลายและสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีมูลค่าสูงโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น กลุ่ม ตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปุ๋ยอินทรีย์บ้านนางแลใน หมู่ 7 ต.นางแล อ.เมือง จ.เชียงรายจำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและ ไม่มีส่วนร่วม การฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงปฏิบัติการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ SWOT

analysis ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปุ๋ยอินทรีย์บ้านนางแลใน หมู่ 7 ก่อตั้งปี 2552 ปัจจุบันมีสมาชิก 27 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบอาชีพในชุมชนเน้นรักษาสินค้าดีมีคุณภาพ ทำ การเกษตรแบบอินทรีย์ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การ ปลูกสับปะรด กล้วย ลิ้นจี่ ลำไย ถั่ว งา และทำนาแบบขั้นบันได โดยเฉพาะชุมชนบ้านนางแลในปลูกกล้วยจำนวนมากและจำหน่ายในรูป ผลไม้สด จากการที่ผลไม้นี้มีผลผลิตออกมาในคราวละมาก ๆ ทำให้ประสบปัญหาการ เกษตรกร ดึงนั้น ในปี 2556 สมาชิกกลุ่มฯ จึงนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์มี 4 ชนิด ได้แก่ 1) กล้วยอบแห้ง 2) สับปะรดอบแห้ง 3) ลิ้นจี่อบแห้ง และ 4) ลำไยอบแห้ง โดยใช้กรรมวิธีการผลิตและ ภูมิปัญญาดั้งเดิม ปัญหาการ ดำเนินการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปุ๋ยอินทรีย์คือ ขาดความรู้การแปรรูป ขาดเทคโนโลยี การผลิต บรรจ ภัณฑ์ไม่ ดึงดูดใจ ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่ได้มาตรฐาน ยังไม่ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ขาดความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ กำลังการผลิตน้อย ทุนน้อย เครื่องมืออุปกรณ์ไม่ ทันสมัย ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม่ได้รับความสนใจจาก นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป รายได้จากการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน จากปัญหาที่ เกิดขึ้น คณะผู้วิจัยจึงนำสมาชิกกลุ่มฯ เข้ารับการ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตจากศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย ผลจากการฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี เชิงปฏิบัติการ ทำให้เกิดการพัฒนากลุ่มผลิตภัณฑ์ดังนี้ 1) คุณภาพผลิตภัณฑ์กล้วยตาก (กล้วยอบแห้ง) และสับปะรดอบแห้ง ด้านรสชาติ สี และกลิ่น สามารถเก็บ รักษาได้นาน บรรจุภัณฑ์สวยงามแสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชนและระบุวันเดือนปีที่ผลิต และวันหมดอายุ 2) ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ได้แก่ บาร์กล้วยตาก และกล้วยอบน้ำผึ้งคาราเมล (กล้วยโฮโซ) ทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้รับความสนใจจาก นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปเพิ่มขึ้น กลุ่มฯ มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 8,000 บาท โดย ผลิตภัณฑ์ใหม่ของชุมชนยังคงยึดหลัก ใช้วัตถุดิบ ในท้องถิ่นร้อยละ 80 กลุ่มสามารถผลิตได้เอง เป็นการพึ่งตนเอง อย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอผาขาวจังหวัดเลย เป็นการรวมกันของกลุ่มผู้เลี้ยงหม่อน ใหมในชุมชน โดยมีการปลูกใบหม่อนเพื่อเลี้ยงตัวไหมถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่เลี้ยงไหมพันธุ์ พื้นเมือง โดยได้มีดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญการดำเนินงานตามศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เลย

ผลจากการศึกษาแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอผาขาว จังหวัดเลยจากการ สัมภาษณ์ถึงจุดประสงค์หลักของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหมฯ การผลิตผลิตภัณฑ์ในกลุ่ม พบว่าเพื่อเป็นการนำวัตถุดิบใน ท้องถิ่นมาทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ลดต้นทุนเครื่องอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นการประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ เป็นการส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน และเป็นกิจกรรมที่ช่วยปรับบุคลิกภาพของชาวบ้าน สร้างความมั่นใจและทำให้ เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอผาขาว จังหวัดเลยมีความต้องการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ การแปรรูปไหมขัดหน้า การแปรรูปเส้นไหม การแปรรูปดักแด้ทอดอัดกระป๋อง การแปรรูปเส้นไหมเป็นเส้น เครื่องดนตรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและดัชนีความสำเร็จผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนเพื่อให้ชุมชนอื่นและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดนโยบาย วางแผน และสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามบริบทของตนเอง

2. การดำเนินสภาพงานกลุ่มวิสาหกิจฯ โดยใช้ความร่วมมือการพัฒนาสินค้าชุมชนและภาคีเครือข่าย เพื่อกำหนดทิศทาง มาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมการตลาดลงทุน และช่องทางการตลาด และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์กลุ่มเพื่อการ ท่องเที่ยวในบริบทของสังคมเมืองกึ่งชนบท

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการเพิ่มช่องทางการตลาดสู่ระดับสากล และเพิ่มการขายช่องทางการตลาด ของกลุ่มเข้าสู่ AEC (ASEAN Economic Community)

3. ควรมีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการขยายผลิตภัณฑ์ทางการตลาดตามความต้องการ ของผู้บริโภค

4. ควรมีการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในกลุ่ม ในการอบรมเพิ่มเติมความรู้เช่น ทักษะทาง ด้านภาษาในการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านงานบริการ และการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี ที่ทันสมัยในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2555). เอกสารดำเนินงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช อัจฉรา มลิวงศ์. (2554). รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

จารिता หินเฝ้าและคณะ. (2553). การจัดการผลิตภัณฑ์OTOP กรณีศึกษา: กลุ่ม แม่บ้านสามัคคีพัฒนา

บ้านถ้ำเต่า หมู่1 ตำบลสามัคคีพัฒนา อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร.

จวีร์วรรณ จันทลา และคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดำเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์.

ชวพงษ์ นัยสุข. (2549). การผลิตและต้นทุนการผลิต ผลิตภัณฑ์สบู่สมุนไพรในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.

ณัฐพร เขียวเกษม และคณะ. (2547). การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดนครสวรรค์.

ทะนงศักดิ์ วันชัย และ กุหรั่งสุปินราช. (2551). การศึกษาผลกระทบจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีของ

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การผลิตสมุนไพร (ไม่ใช่อาหารและยา)สู่การประกอบวิสาหกิจชุมชนขนาดย่อมในชุมชน จังหวัด
ชลบุรี.

บุษบา หินเฝ้าและคณะ. (2551). การวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน ผู้ผลิตอาหารแปรรูป
จากข้าวในจังหวัดพิษณุโลก.

สุภากร จันทวานิช.(2531).วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล กลางประพันธ์. (2551). แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพ ในพื้นที่โครงการพระราชดำริหมู่บ้านสหกรณ์

สู่การเป็น องค์กรจัดการตนเอง อำเภอสันกำแพงกิ่ง อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่.

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวัตกรรมหม่อนไหม อำเภอผาขาว จังหวัดเลย.ศิริวัช วงศ์นิคม. (28 พฤศจิกายน 2565). [สุทธิพร ชมภูทอง].